

בס"ד, עש"ק, לסדר "יהיה עימך", בהר, תשפ"ד

"ארוחה ברמה נמוכה"

המבקר צלל לעומק הענין הוא נזכר בדברי הגמרא בדינו של עבד עברי: "דתניא 'כי טוב לו עמך' - עמך במאכל ועמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש אתה ישן על גבי מוכים והוא ישן על גבי התבן מכאן אמרו כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו".

המבקר הזדעק: "האם המתלונן הוא 'עבד עברי' (האם ניתן לקנות עבד עברי בזמן הזה - דייק בשו"ת הרדב"ז מכת"י מכתב יד - או"ח ויו"ד ח"ח סי' קע"ט וע"ע נמוק"י קידושין כח. בשם הריטב"א שעבד עברי נוהג בזמן הזה), אם הוא עבד עברי הוא צודק !

המבקר מיהר לפנות למתלונן: "האם אתה עבד עברי" והלה מיהר להשיב חלילה ! אבל כתב המאירי (קידושין כ.). "וכן כתבו שבזמן הזה אף על פי שאין דין עבד עברי נוהג משבטלו היובלות מדת חסידות ודרך ארץ לא בטלה וכן מי ששוכר שמש קבוע לביתו כל הדרכים האלו בו" !

המבקר ביקש להבין מי הוא המעסיק, והמתלונן הסביר שהוא "שמש/גבאי" של אחד מהאדמו"רים...

המבקר הבין שהענין לא פשוט... הוא השיב למתלונן, שדברי המאירי אינם דין אלא "מידת מוסר ודרך ארץ" ואינם יכולים להיאכף במסגרת ההלכתית הרגילה.

אולם המבקר לא התעצל, ופנה לבית האדמו"ר והגיע בשעת ארוחת הבוקר הדלה שאכל. האדמו"רהזדעזע לשמוע את הדברים באומרו: "מעולם לא היה לי שמש, וכי מדוע אני זקוק לכך ? - נא לבדוק מי מנסה להשמיץ..." ! הנושא בבדיקה.

"בעל הבית שלי מספק לי ארוחות ברמה נמוכה" - כך לשון התלונה שהגיעה למפקח שביקש מהמתלונן לשלוח לו תמונה של ארוחותיו.

המפקח חשב שאין בסיס לתלונה, התמונה הראתה ארוחת בוקר ישראלית שופעת סלטים וכו' ומזינה לכל הדעות.

הוא ביקש לראות את נוסח חוזה העבודה. האם סיכמו מעיקרא על דבר מה והלה הראה לו תכתובת בה נכתב "מזונות" ללא פירוט.

המפקח לא הבין על מה התלונה: "האם אתה סובר כרבי יוחנן בן מתיא שהפוסק מזונות לא יוצא ידי חובת סעודה: "אפילו אם אתה עושה עימהם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך, עמהן, שהם בני אברהם יצחק ויעקב..." (משנה ב"מ פג.) ויש לתת לך כסעודת אברהם למלאכים (עי"ש דף פו:) - והרי הלכה כרשב"ג האומר "הכל כמנהג המדינה" (שם במשנה), ובעל הבית מספק לך מעל ומעבר למנהג הרווח". המפקח סגר את התלונה.

המתלונן לא הירפה. הוא פנה למבקר שמעל המפקח וחזר על תלונתו: "בעל הבית שלי מספק לי ארוחות ברמה נמוכה". והמבקר בדק את התיק ופנה למתלונן: "מה כוונתו 'ברמה נמוכה' ?

הלה השיב: "נמוכה - מהרמה של ארוחת הבוקר של בעל הבית עצמו, למה הוא יותר טוב ממני ? מה שהוא אוכל שיאכיל גם אותי" !